Педагогика, 1972. – С. 183.
3. Богоявленская А. Е. Развитие познавательной самостоятельности студентов (монография). Тверь, 2004.
4. Полат Е. С., Бухаркина М. Ю., Моисеева М. В., Петров А. Е. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. – 3-е изд., испр. и доп. – М.: Издательский центр «Академия», 2008. – С. 272.

Дарія Курінна

КОНЦЕПТ «УСПІХ» В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ ЛІНГВОКУЛЬТУРАХ

Досвід людства вербалізується у мові за допомогою концептів, серед яких виділяються універсальні – «чесність», «безчестя», «добро», «зло», «любов», «ненависть» та ін. Концепти формують концептосферу, яка охоплює поняття одного змісту, що розрізняються асоціативними значеннями у семантиці та структурі концепту. концепт є результатом категоризації об’єктів оточуючої дійсності. Структура концепту включає три складові – поняття, образ, конотацію. Переклад концептів може становити складності через міжкультурні та міжмовні відмінності. Саме тому переклад концептів вимагає від перекладача виконання такої задачі як досягнення еквівалентності перекладу. Метою перекладача при відтворенні концептів є збереження та передача їх смислу і структури, а також збереження національно-культурних конотацій.

Концепт «success» («успіх») є одним з найбільш цікавих для дослідження понять, оскільки успішність людини пов’язана із досягненням нею високого соціального статуту, матеріальним благополуччям, щасливим сімейним життя та процвітанням у бізнесі. Мовна репрезентація концепту «success» («успіх») в англійській та українській культурі дозволить встановити, як представники різних культур розуміють поняття успіху, чи є відмінності у сприйнятті зазначеного концепту.

Варто детально досліджувати концепт «success» («успіх») в англійській та українській мовних картинах світу, проаналізувати концепт як багатогранне поняття, яке може проявлятися у різних сферах життя людини, виділити семантичні групи з відповідними семантичними центрами, що дасть змогу визначити загальне асоціативне поле досліджуваного концепту в англійській мові. Концепт «success» («успіх») можливо описати виразами та словосполученнями, які характеризують успіх як полісемантичне поняття в англійській та українській мовах [3, с. 63–64].

Незважаючи на численні дослідження концепту «success» («успіх»),

актуальним залишається аналіз способів його вербалізації у мові. У контексті універсальні концепти можуть набувати асоціативних значень, що зумовлює необхідність пошуку способів їх інтерпретації. Відмінності у культурах можуть стати перепоною для розуміння одного й того ж самого концепту, навіть якщо він належить до універсальних як концепт «success» («успіх»). Відповідно порівняння зазначеного концепту сприятиме усвідомленню того, як це поняття сприймається в англійській та українській лінгвокультурах.

Цікаво, що у «Тлумачному словнику української мови» поняття «успіх» інтерпретується як позитивний результат виконаної роботи [1, с. 1304]. А. Сніжко пропонує розуміти «success» («успіх») як досягнення поставленої цілі та відсутність невдач [4, с. 173–174]. Згідно з Л. Кановою «success» («успіх») асоціюється з наявністю високооплачуваної роботи, можливістю подорожувати, щасливим родинним життям, наявністю даху над головою та ін. [3, с. 62]. У багатьох культурах поняття «успіху» має символічне значення. Наприклад, новітня філософія «фен-шуй» пов’язує успіх із такими символами як «дракон», що символізує успіх у бізнесі; «водоспад», що символізує багатство та удачу в домі [2, с. 110–111].

Ми виявили, що концепт «success» («успіх») представлений різними лексичними одиницями. Наприклад, в обох мовах – англійській та українській – «success» («успіх») розуміється однаково як позитивний результат роботи. Зустрічаємо також «commercial success» – комерційний успіх, який означає, що компанія має високий прибуток, а її бренд та продукція користуються широким попитом у покупців.

Часто концепт «success» («успіх») вербалізується через лексичну одиницю «progress» в англійській мові та її український відповідник «прогрес». В англійській та українській культурі «прогрес» розуміється як розвиток, просування уперед, вгору, тобто поступове досягнення результату своєї праці.

Концепт «success» («успіх») може бути репрезентовано через поняття «power» в англійській мові та «потужність» в українській мові. В обох мовах ці поняття ототожнюються із великими технічними та промисловими можливостями/потужностями.

Концепт «success» («успіх») часто представлений за допомогою лексичної одиниці «money» в англійській мові та «гроші» в українській мові. В обох мовах вони вербалізують смисл матеріальної винагороди, яка є результатом докладених особою (фірмою/сім’єю) зусиль.

Концепт «success» («успіх») реалізується у художньому тексті за допомогою поняття «prosperity» в англійській мові та «процвітання» в українській мові. Ці поняття є тотожними за змістом в обох мовах. Вони передають значення наявності у людини грошей, соціального статуту та задоволення усіх її потреб.

Характерним є і те, що концепт «success» («успіх») вербалізовано за допомогою лексичної одиниці «labour» в англійській мові та «праця» в українській мові. Слід зауважити, що в обох культурах, успіх асоціюється із докладання розумових або фізичних зусиль. Лише праця приносить матеріальну винагороду, соціальний статус, престиж тощо.

Встановлено, що значення успіху може бути передано за допомогою слів «advanced» та «promoted», коли йдеться про успіх, пов'язаний із кар'єрним підвищенням.

Підсумовуючи результати дослідження, зауважимо, концепт «success» («успіх») представлений наступними лексичними одиницями: *успіх, розвиток, влада, гроші, процвітання, скарб* та ін. Англійці й українці асоціюють успіх з важкою працею, тому засобами вербалізації концепту «success» («успіх») є лексичні одиниці «labour» і «work».

Список використаних джерел

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В. Бусел. К., Ірпінь: ВТФ «Перун», 2002. 1140 с.
2. Герцовська-Вайнагій Н. О. Успіх як складова частина культури носіїв англійської мови. *Сучасні дослідження з іноземної філології*. 2010. Вип. 8. С. 109–114.
3. Канова Л. П. Концепт «Успіх» в англійській та український мовних картинах світу. *Компаративні дослідження слов'янських мов і літератур*. 2012. Вип. 17. С. 60–65.
4. Сніжко А. М. Метафоричні моделі концепту УСПІХ (на мат. англ. та укр. мов). *Проблеми зіставної семантики*: зб. наук. статей. Вип. 8. К.: Видавничий центр КНЛУ, 2007. С. 173–177.

Тетяна Кухар

СТАВЛЕННЯ ГЕНРІХА VIII ТЮДОРА ДО КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ В ДОРЕФОРМАЦІЙНИЙ ПЕРІОД

Упродовж 1525–1550 рр. в Англії відбувся важливий для подальшої історії держави процес. Країна, яка до цього часу вважалася міцною ланкою в системі католицьких держав, рішуче розірвала з папським престолом і створила свою національну церкву з незалежним від папи римського єпископатом і зі своїми унікальними системами віровчення і культовими практиками. Англія приєдналася до держав Західної Європи, в яких відбулася Реформація. Незважаючи на те, що ініціатором церковної реформи виступив Генріх VIII Тюдор, англійська Реформація була підготовлена століттями нагнітанням неприязні в різних суспільних